

BIDDEN VOOR GODS KERK

door

JODOCUS VAN LODENSTEIN

JODOCUS VAN LODENSTEIN

Jodocus van Lodenstein is een bekende theoloog uit de tijd van de Nadere Reformatie, die niet alleen door zijn preken maar ook door zijn gedichten bekend is geworden. Hij werd op 6 februari 1620 te Delft geboren, waar zijn vader schepen was. Reeds in zijn jeugd leefde de begeerte in zijn hart om het Evangelie van Gods genade te prediken. Hij ging theologie studeren in Utrecht, waar Gisbertus Voetius zijn leermeester was. Daarna studeerde hij oosterse talen in Franeker. Daar was toentertijd ook een universiteit. Hij studeerde hier onder leiding van de hoogleraar Johannes Coccejus, bij wie hij ook in huis woonde. Hoogleraren namen dikwijls jongelui van stand in hun gezin op. De vriendschap met Coccejus bleef bestaan, ook toen Van Lodenstein later in de theologische geschillen de zijde van Voetius koos.

In 1644 werd hij tot predikant bevestigd in Zoetermeer. Reeds in zijn eerste gemeente maakte zijn ernstige, strenge prediking diepe indruk. Hij leed aan de geesteloosheid van de Gereformeerde Kerk in zijn tijd. In 1650 vertrok hij naar Sluis in Zeeuws-Vlaanderen. Hier nam hij een beroep aan naar Utrecht. Door zijn zwakke gezondheid duurde het een jaar voordat hij in 1653 in zijn nieuwe gemeente werd bevestigd.

Van Lodenstein was welgesteld. Hij leefde op een buitenplaats aan de rand van Utrecht als ongetrouwd man. Zeer ingrijpend was dat de Fransen hem in 1672 als gijzelaar meenamen naar Frankrijk. Hij is later veilig teruggekomen. Op 6 augustus 1677 is hij in Utrecht overleden.

Jodocus van Lodenstein was een begaafde prediker, die zijn gehoor wist te boeien. Hij legde alle nadruk op de noodzaak tot bekering en levensheiliging. Zijn dichtelijke aanleg blijkt uit zijn bundel "Uytspanningen" (uitgegeven in 1676), die vele drukken beleefde en ver uitstak boven de rijmen van zijn geestverwanten.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Hij komt uit de bundel "*J. van Lodenstein's Negen Predikationen*", over eenige stoffen, welke zeer zelden geleerd en nog minder beoefend worden. Na gezien, ter drukpers bekwaam gemaakt en verrijkt met eene voorrede, alsook met eene beschrijving van het leven en sterven van den grooten zelfverloochenaar J. van Lodenstein, door Everhardus van der Hooght, predikant te Nieuwendam, den 8ste December 1696. Uitgegeven te Leiden bij J.J. Groen & Zoon, z.j. Het is de vijfde predikatie, gedaan op een biddag in Sluis in Zeeuwsch-Vlaanderen.

Bronnen:

Christelijke Encyclopedie, deel 4, 2^e druk, Kampen 1959, pg. 474.

Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 253.

-.-.-.-.-

BIDDEN VOOR GODS KERK

door

JODOCUS VAN LODENSTEIN

“Want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn”.

Hosea 9:12c

Nu ik door de voorzienigheid van de Heere God gelegenheid kreeg om op deze dag tot u te spreken, zat ik te bedenken wat ik tot u zeggen zou. Dat moest wel goed overdacht worden, omdat ik deze gemeente niet ken en niet op de hoogte ben van haar speciale zonden. Ik vond het niet verstandig om enkele zonden van deze stad naar voren te brengen.

Ik laat dit graag aan de eigen predikanten van de gemeente over en wil liever spreken over de algemene overtredingen van Sion. Door deze zonden te overwegen, werpen we er een helder licht op, om te komen tot een goed zicht en een zuiver gevoel ervan, opdat we mogen weten hoe wij ons hebben te gedragen in dezen.

Alleen wil ik van tevoren zeggen dat, als ik spreek over het volk van de Heere, ik daarmee niet het Nederlandse volk bedoel, nee, die zullen eens afvallen als ze niet tot de kerk van Christus behoren. Maar ik bedoel de Kerk van Christus en niet de Nederlandse natie. Ik bedoel dat uitverkoren geslacht, dat koninklijke priesterdom, dat heilige volk, dat verkregen volk, 1 Petr. 2:9. Zo'n volk zou het immers zijn, en ook anderen zouden dat aan hen merken, als de Heere niet was geweken met Zijn Geest.

De profeet Hosea is hier bezig om het volk hun zonden voor ogen te stellen. Hij verkondigde ook met welke straf de Heere hen dreigde. In de vorige verzen werden al straffen genoemd, maar deze is de ergste: Want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn. Daar zien we het grootste oordeel dat de Heere vaak over een land of over Zijn volk laat komen, namelijk dat Hij van hen weggaat.

In onze tekst zijn twee gedachten te vinden, namelijk:

1. Wee hun.
2. De oorzaak die aan dit wee voorafgaat: als Ik van hen zal geweken zijn.

1. Door dit wee geeft de Heere te kennen wat de allergrootste en meest verschrikkelijke ellende is, die een mens kan treffen. Zo gebruikt de Heere Jezus dat woord ook vaak: Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaïda, Matth. 11:23. Wee u, gij Schriftgeleerden en Fari-zeeën, gij geveinsden! Wee u, gij blinde leidslieden, Matth. 23:15-16.

Zo worden ook in de Openbaring aan Johannes, de oordelen die over een volk kunnen komen, weeën genoemd, Openb. 11:14. Het tweede is weggegaan, zie het derde wee komt spoedig. In Luk. 6:24-25 wordt dit wee gebruikt tegenover het geluk van de zaligen en de treurigen: Wee u die nu lacht! Wee u gij rijken! want gij hebt uw troost reeds.

2. Het tweede deel raakt de zaak zelf: als Ik van hen zal geweken zijn.

Dit betekent, dat de HEERE Zich onttrekt aan het volk zoals staat in de profetie van Hosea: Met hun schapen en hun runderen zullen zij dan gaan om de HEERE te zoeken, maar ze zullen Hem niet vinden; Hij heeft Zich aan hen onttrokken, Hosea 5:6.

De Heere had al tegen Mozes gezegd: Zie, gij zult slapen met uw vaders; en dit volk zal de goden nahoereren van de vreemden van dat land waar het naar toe gaat, in het midden van hen; en het zal Mij verlaten, en vernietigen Mijn verbond, dat Ik met hen gemaakt heb. Dan zal Mijn toorn tegen hen ontsteken. En Ik zal hen verlaten, en Mijn aangezicht van hen verbergen, zodat zij tot spijze zijn (voor de roofdieren), en vele benauwdheden zullen hen treffen, zodat zij te dien dage zullen zeggen: Hebben mij deze kwaden niet getroffen omdat mijn God in het midden van mij niet is? Ik zal dan Mijn aangezicht helemaal voor hen verbergen, om al het kwade dat zij gedaan hebben, want zij hebben zich gewend tot andere goden (Deut. 31:16-18).

Maar wat heeft dat te betekenen? De Heere is toch overal aanwezig? Hij is niet alleen een God van nabij, maar ook van verre, Jer. 23:24. Hij vervult de hemel en de aarde. In Jes. 66 zegt Hij: De hemel is Mijn troon en de aarde is de voetbank van Mijn voeten. En in 1 Kon. 8:27 staat: De hemelen, ja de hemel der hemelen zouden U niet bevatten.

Maar er is een aanwezigheid van God, die verschilt van de gewone tegenwoordigheid bij al Zijn schepselen. De tegenwoordigheid waarvan hier gesproken wordt, is de genadige en heilige inwoning van God de Heere in de mens.

Of het is de openbaring van God aan de mens, door een heilige en genadige mededeling van Zichzelf aan hen, zodat de Heere Zichzelf in al Zijn eigenschappen en heerlijkheid bekend maakt aan de mens. Daardoor wordt deze tot Hem getrokken door Zijn liefde. Door Gods waardigheid wordt hij bezet met vrees; door Zijn almacht met onderwerping; en door Zijn wijsheid met overgave aan Zijn leiding.

Dit werd ook afgebeeld door de inwoning van God in de tempel in het Oude Testament. Al die dingen hadden een hogere betekenis. Dit alles leert ons de heerlijke inwoning van God in ons, door Zijn genade en Geest. Verder moet u ook weten, dat deze in- en bijwoning elke christen afzonderlijk betreft. Het is hier bij Petrus, en daar bij Paulus; bij Maria of bij Elisabeth en zo verder, en hierdoor wordt die mens een tempel van de Heilige Geest genoemd, 1 Kor. 6:19. Het is waar, het wordt wel toegepast op de hele kerk, maar dat komt omdat er dan vele christenen in die kerk zijn. We zeggen niet: dat is een christen omdat er een kerk is, maar: dat is een kerk omdat er christenen zijn.

Nu we gezien hebben hoe de Heere bij ons is en komt, kunnen we gemakkelijk begrijpen dat Hij van ons wijkt en weggaat als het licht dat Hij in de ziel gaf, wordt ingetrokken, en als Hij duisternis in de ziel geeft.

Wellicht zal iemand denken: hoe kan de Heere Zijn volk verlaten terwijl Hij beloofd heeft dat Hij hen die Hij heeft liefgehad, liefheeft tot het einde toe.

Dat is waar van de individuele christen van wie de Heere nooit helemaal wijkt, en in wie Hij blijft wonen tot het einde toe. Maar er wordt gezegd dat de Heere van Zijn kerk wijkt, als het Hem belieft het zo te besturen dat er weinig echte christenen zijn. Want je kunt wel uiterlijke voorspoed hebben, de waarheid, de belijdenis, predikanten, maar God kan geweken zijn. De Heere kan u dit allemaal wel laten houden, maar Zelf weggaan. Hoe zal het dan zijn? Het gaat al hard in die richting. Sommige kinderen van God worden verstoten, anderen worden door God weggehaald voor het kwaad, Jes. 57:1. Sommigen willen met de uiterlijke godsdienst niets te maken hebben. Zo verliezen wij de geestelijke, verstandige, ijverige voorbeelden in de kerk. Ik wil hun kerkverlating niet goed praten. Maar het geeft mij wel te denken. Het is ook een zwaar oordeel voor de kerk. De mensen die zich zo afscheidden, lieten ons volk alles houden wat maar werelds was: hun lekkere maaltijden, hun mooie kleren, hun voorspoed en vermaak, maar ook hun formulieren van enigheid (die heel belangrijk en nuttig zijn), en hun catechis-

mus en hun predikanten; maar zo gaat de Heere weg, zelfs als de uiterlijke godsdienst blijft.

En wij, ellendige mensen! Wij zien het gevaar niet, en al slapende merken wij de hand van de Heere niet op. Ik ben zelf ook zo. Wij dromen wat over de kerk. 't Is alles kerk, kerk en nog eens kerk. Die is in een goede staat, maar ondertussen verkommert ons hart. En wij liggen in een diepe slaap. Er is geen ellendiger staat. De Heere stoot ons af en toe eens aan, trekt onze ogen wel eens open en Hij zegt: Wat is u, gij hardslapende! Dan waken wij eens een uur of twee en we liggen al snel weer te slapen even vast als eerst.

Dit is een zeer duidelijk voorbeeld van onze dagen, Ezech. 9:3. Daar gaat de profeet beschrijven hoe de heerlijkheid van de Heere zich eerst vertoonde op een cherub. Toen werd de heerlijkheid des Heeren verheven naar de drempel van het huis des Heeren. Volgens de kanttekenaren is dit een teken dat de Heere Zijn volk en huis wilde verlaten. Dit zien we duidelijk in onze tijd. Het schijnt dat de Heere zo ook wil doen met ons. Dat is de meest verschrikkelijke en erbarmelijke staat waarin een kerk komen kan. Namelijk als de heerlijkheid des Heeren weggaat van een land, van een volk of van een persoon.

Dat zo'n toestand heel ellendig is, dat voelde de Heere Jezus toen Hij op aarde was en aan het kruis uitriep: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?!

Zo'n toestand is onhoudbaar; het blijkt uit het volgende:

1. Het leven gaat weg uit de kerk.
2. De heerlijkheid des Heeren verdwijnt. Ikabod, de eer is weg, zo zei men toen de Filistijnen de ark van het verbond hadden buitgemaakt. Als de Heere met Zijn heerlijkheid vertrekt, blijft er niets dan schande over.
3. Het gezag gaat weg, want in de Heere lag haar sterkte: zij is die macht kwijtgeraakt.
4. De rust gaat weg en dat is de rust van haar vertrouwen, of van stilheid in het hart. Want ook die kan er niet zijn, als de Heere weggaat. De Heere Zelf moet tot de ziel zeggen: Wees stil, buigt u onder Gods wil en Zijn eeuwig besluit.

Dit moet ons dan in de eerste plaats dienen tot een onderzoek hoe het nu gesteld is met de kerk van ons land.

Ik heb het nu niet over één bepaalde kerk, maar over de kerk in het algemeen.

Mijn bedoeling is om maar eens te zeggen wat ik zie. Het is wel niet veel, maar toch zo veel dat ik het zie. Ik zie dat de Heere met Zijn heilige inwoning geweken is (had ik bijna gezegd), maar ik bedoel: zeer aan het wijken is van onze zogenaamde christenkerk. Onze kerkmensen zullen zeggen: maar wat betekent dit? Zou de Heere wijken van de christenen van de gereformeerde kerk? Hoe is dat mogelijk? Hij heeft toch gezegd: Ik zal met u zijn tot aan de voleinding der wereld? Is van haar niet gezegd dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen? We hebben Jehova, de HEERE, toch nog onder ons, hoe kan Hij dan weggaan?

Maar we moeten deze belofte niet aannemen alsof ze tot een afzonderlijke kerk gedaan is of aan een bepaald volk. O nee, maar ze is gedaan aan de ware Kerk. Zo zal de Heere Jezus altijd Zijn Kerk hebben in deze wereld. Maar de Heere Jezus is niet gebonden aan deze of die kerk. In Openb. 2:5 staat dat de Heere de kandelaar uit de gemeente van Efeze wilde wegnemen. Maar dan is de belofte aan Jeruzalem of Antiochië of Efeze of Rome nog steeds van kracht. Al zijn hier of daar kerken van God afgeweken, de belofte aan de ware Kerk blijft van kracht: Ik ben met u, Matth. 28:20.

Ondanks dit staat er ook in 2 Tim. 3:2 dat de mensen liefhebbers van zichzelf zouden zijn. Ja, de kerk zou er zo uitzien, dat de Heere Jezus ervan zegt: De Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde? Babel zit op de troon. De vrouw uit Openb. 12:6 vlucht in de woestijn. Het recht is achterwaarts geweken en de waarheid struikelt op de straat, Jes. 59:14. Dus de Heere zal vast van ons wijken.

Maar de mens zegt: Het is echter een kerk die de waarheid heeft, hoe kan de Heere dan van ons geweken zijn? We moeten altijd verschil maken tussen de waarheid en de *woorden der waarheid*. Het is een verschil of we de woorden van de zaak hebben of de zaak van de woorden. Dat verschil is groot. De HEERE God is de Waarheid staat er in Jer. 10:10, en als die God weggaat, dan gaat de waarheid weg. Het is zeker dat de Heere kan wijken of weggaan.

Als we zeggen, wij hebben de waarheid, dan zal het ons nog zwaarder vallen, want de dienstknecht die de wil van zijn heer geweten heeft en die niet gedaan heeft, zal met vele slagen geslagen worden, Luk.12:47.

De mensen roepen: de waarheid, de waarheid! Maar de waarheid zal u zwaar vallen. Roept u vrijuit de waarheid te hebben, zoals u zegt, en blijft u toch onbekeerd onder die waarheid? Dan laat u zich niet door de waarheid gezeggen. Moet Rome de beker van Gods gramschap drinken? U zult de droesem drinken omdat u de waarheid hebt gehad. Wat voor troost zal u de waarheid geven, als zij in waarheid tegen u getuigt, dat u leeft op een leugenpad, en dat u verloren gaat met de uitwendige waarheid in de ene en met een bedrieglijke leugen in de andere hand?

Nu moeten wij bewijzen dat de Heere van de kerk weggaat. Het eerste bewijs is: er is geen goddelijke glans en geen heerlijkheid op de kerk te zien. Ja maar, zegt men, de Kerk is onzichtbaar. Als de Heere daar niet was, zouden we dat spoedig zien. Het is waar, de Kerk is onzichtbaar, maar de afzonderlijke leden zijn wel zichtbaar. Die zouden het moeten laten zien. En ieder die haar ziet, zou het opmerken dat het een zaad was, dat de Heere gezegend heeft, Jes. 61:9.

Dit werd afgebeeld door de tempel die zo heerlijk blonk, dat men van veraf de glans ervan kon zien. Zo moest het in de kerk ook zijn, zij moest de glans van Gods heiligheid laten zien.

Hier gelden de woorden uit de psalm: De heiligheid is Uw huis sierlijk, HEERE! tot lange dagen, Ps. 93:5. Maar waar is nu die heiligheid? De Heere komt deze vruchten zoeken in Zijn wijngaard, Jes 5. Maar Hij vindt ze niet. Wat zal Hij dan doen met dat volk?

Christenen, kunt u zich wel indenken dat onze slordige wandel de glans verdooft, waaruit zou moeten blijken dat God in ons woont. Let toch eens op het leven van de heidenen en moslims en kijk eens naar het leven van de roomsen; doen ze het in vele opzichten niet beter dan de gereformeerde naamchristen?

Maar, zegt de mens: die allen zijn afgodendienaars. Dat zegt u nu wel, maar waaraan kunnen we zien dat u de ware God dient? Wat een ijver zien we onder die mensen. Wat een kerkgang, wassingen en zelfs geselingen om het lichaam bereid te maken tot de dienst, al moesten ze het overgeven tot in de dood. En waar blijven onze naamchristenen bij hun ijver? De roomsen hebben veel goederen. Zij leven overdadig en wellustig. Wat doen wij? Zij volgen de mode van de wereld; wij ook. Zij lopen verwaand rond met een verleidelijke blik in hun ogen; de onzen doen niet beter. Waarin overtreffen wij hen dan? De kerk moest zo'n glans vertonen, dat de Joden voor onze voeten zouden neervallen.

Een tweede bewijs van onze vrees dat de Heere ons gaat verlaten is die algemene geesteloosheid van de kerk. Het moest er helemaal geestelijk aan toegaan in de kerk, maar het gaat er vleselijk aan toe. Er is geen geest in de kerk te zien. Men stelt zich tevreden met wat plichtmatige sleur.

Maar wij zijn niet uit de roomse kerk gegaan omdat men er te veel plichten en oefeningen op nahield, maar omdat zij er vleselijk, op uiterlijke wijze, mee omgingen. De reden van ons afscheiden (tijdens de reformatie) was, opdat wij de plichten geestelijk zouden vervullen. Maar als Paulus bij ons was en onze godsdienst zag, zou hij terecht vragen: zijt gij niet vleselijk (1 Kor. 3:4)? Het is waar, wij kennen geen paus of baas in de kerk, maar wie legt zijn kroon voor de voeten van Jezus neer? Wie brengt zijn heerlijkheid in het nieuwe Jeruzalem? Wie prijst zich zalig omdat hij zo'n Heere mag dienen? Zoals koning David zich meer verblijdde omdat hij knecht van de Heere was dan omdat hij koning van Israël was, Ps. 36. Waar zien we bij de overheid een geestdrift om er helemaal voor de Heere Jezus te zijn en om te doen wat zij kunnen voor Hem? Zelfs bij predikanten vragen wij ons af: waar is de ijver van de Geest (Rom. 12:11)? Waar zijn de kinderen die van de HEERE geleerd zijn (Jes. 54:13)?

Als we zien op de jongeren en op de mensen die wat ouder zijn, dan zien we echt wel innerlijk ontzag voor de Heere. Maar als zij wat ouder worden, dan laat men ze toe aan de sacramenten. Ze moeten immers lid worden van de kerk. Is dit ook niet een bewijs dat de Heere Zich van ons terugtrekt. Maar, zegt een werelds mens verder, hoe komt het dat sommige mensen zo klagen over het verval van de kerk? Dat is, omdat zulke klagers met hun gedachten dichtbij God leven, dan ziet men het verderf veel groter dan het in werkelijkheid is.

Maar ik zeg: men zou het verval niet merken als het er niet echt zou zijn. Omdat men het ziet, is het er, vast en zeker!

Het derde bewijs, dat God van ons wijkt, is dat de majesteit van de HEERE is weggegaan. Zij zien de hoogheid van de HEERE niet aan, Jes. 26:10. De Onzienlijke Die door Mozes gezien werd, toen hij zich aan God vasthield (Hebr. 11:27), wordt niet gezien en daarom is er geen vreze Gods in de ziel. Als we in de kerkenraad zouden gaan besluiten, welke plichten we aan de gemeente zouden aanbevelen, is het slot van het lied meestal: er is geen vreze Gods in het land en in onze woonplaats. Gods eigenschappen worden niet gezien. De waardigheid, majesteit, wijsheid en de vreze Gods gaan hun niet ter harte. Ook hieruit blijkt dat de Heere weggaat.

Het vierde bewijs dat de Heere weggaat, is dat de liefde tot de waarheid kwijnt. Want zoals de Heere een mens zicht op zichzelf geeft, krijgt hij het ook op de waarheid. Die moet hij dan omhelzen zoals de koopman die mooie, dure parels zoekt. Hij verkocht alles wat hij had om die waardevolle parel in zijn bezit te krijgen, Matth. 13:46. Maar wanneer de kerk de liefde tot de waarheid mist, verliest ze ook alle gezag. Ook de Levieten of de knechten van Christus zien hun gezag tanen.

Als men rijk is en men rondkomen kan met zijn inkomsten, dan geeft men bijna alles uit, omdat men boven zijn stand leeft. Anderen zien daar haast niets van. Zulke mensen zouden studenten op hun kosten moeten laten studeren. Die studenten moeten dan verscheidene talen leren, zodat ze volkeren kunnen onderwijzen.

Let eens op de predikanten? Waar is hun liefde tot de waarheid?

U zegt: ze zijn toch ernstig en ijverig! Maar wat lijden ze voor de waarheid? Hiermee kunnen ze hun liefde ervoor tonen. Het blijkt dan duidelijk dat de Heere van ons wijkt.

Want in 2 Thess. 2:2 wordt getoond dat de afval van een volk begon toen zij de liefde voor de waarheid niet hadden aangenomen om zalig te worden.

Zo is het ook met ons, gereformeerden, en het is van ons des te slechter, omdat wij weten wat andere mensen voor hun dwalende godsdienst over hebben. Bijvoorbeeld de roomsen.

Het vijfde bewijs is dat de Heere door een rechtvaardig oordeel, de waarheid zelf uit Zijn Kerk laat verdwijnen. Maar zij antwoorden: wij hebben de waarheid in de catechismus. Maar ik zeg: als u die niet had, zou die er niet gemakkelijk in komen. Dat de waarheid verdwijnt, blijkt uit het feit dat de Geest verdwijnt, want Hij moet getuigen dat het Woord de waarheid is. Ook kunnen we aantonen dat ons christenvolk geen begrip heeft van de waarheid, niet precies weet wat de waarheid is, want zij kennen geen rechtvaardigheid noch heiligmaking, noch de Vader, noch de Zoon, noch de Heilige Geest. Ze zijn het spoor helemaal bijster. De Geest is de Geest der waarheid, Die ons in alle waarheid leiden zal, Joh. 16:3. Als de Geest dan ook weg zal gaan, gaat de waarheid weg.

Het zesde bewijs is, dat de goddeloze mens overal de overhand krijgt. De godvruchtigen zijn bijna overal in de minderheid. Als ze de meerderheid hadden, dan zou Jezus Koning zijn. Maar onze gereformeerde kerk wordt geregeerd door de geest van de wereld. Ieder wil de meeste zijn. Wij behoren geen ander hoofd te hebben dan Christus. Niemand had de leiding over de apostelen dan de Heere Jezus. Als dat bij ons ook zo zou zijn, dan zou aan ons de belofte uit Jes. 59:19 vervuld worden: als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal Geest des Heeren over u gezien worden.

Het zevende bewijs is dat sommigen zich niet schamen om de heerlijkheid des Heeren aan te tasten. De Heere heeft gezegd dat Zijn Koninkrijk niet van deze wereld is, Joh. 18:36. En dat was Zijn heerlijkheid, dat *Hij* alleen in Zijn Kerk als Koning regeerde. Het gezag dat Hem toekomt in de Kerk, had Hij overgedragen aan Zijn knechten. Maar helaas, de kroon is van ons hoofd aan het vallen. De bedienende macht van de Kerk onder de opperste macht van Jezus is verloren. De sleutels van de kerk worden vermist of zijn in onbruik geraakt (Matth. 16:19). Alleen God weet hoe dit nog terecht moet komen. We vinden weinig Ambrosiussen en daarom zo zelden de rechte Theodosiussen¹; en waren er meer mensen als Latimer, dan waren er ook meer zoals koning Hendrik².

De Heere zal dan ook vast weggaan met Zijn gezag uit onze kerk.

Het achtste bewijs is de onveranderlijkheid van ons volk in het kwaad, Ps. 55:20. Ze zijn onverbeterlijk. Ondanks al hun straffen en slagen, waardoor ons volk in het nauw gebracht is. De Heere zal dus vast vertrekken met Zijn gezag uit ons land.

Maar wie kan zien dat als het onderwijs van Gods Geest met de slagen gepaard zou gaan, wij dan zouden leren dat Gods gericht de gerechtigheid zijn? Wij zouden de hoogheid van de Heere aanschouwen, Jes. 26:10.

Maar wie van ons kan zien dat Gods kastijdingen een vreedzame vrucht der gerechtigheid geven aan allen die erdoor geoefend zijn (Hebr. 12:11)? Wie wordt er toch heiliger door slagen? Als het ooit tijd geweest is om het volgende te vragen, dan wel nu: Heere,

---

¹ Ambrosius, de dappere bisschop van Milaan, weerde de keizer Theodosius van het avondmaal, omdat hij een aantal mensen uit Thessalonica gedood had, ondanks zijn belofte hen te sparen.

² Latimer, een moedige Engelse predikant, heeft de goddeloze koning Hendrik gewaarschuwd en hem een bijbel aangeboden als nieuwjaarsgeschenk.

zien Uw ogen niet naar waarheid? Gij hebt ons geslagen, maar wij hebben geen pijn gevoeld. Gij hebt ons verteerd, maar wij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; wij hebben onze aangezichten harder gemaakt dan een steenrots, wij hebben geweigerd ons te bekeren, Jer. 5:3.

Moet de Heere niet van ons zeggen: Zie, Ik heb u gelouterd (door een kruis), maar niet als zilver (het kruis is nog gematigd). Ik heb u gekeurd in de smeltkroes van ellende. Maar waardoor hebben wij Hem gelegenheid gegeven dat Hij ons weer weldaden zou bewijzen, omdat wij bedroefd zijn over onze zonden tegen Hem. Wij zijn in het vuur geworpen, en we zijn niet gaan blinken. Wij zijn in de smeltkroes geweest, maar zijn niet gezuiverd. De blaasbalg is verbrand. Het lood is door het vuur verteerd. Tevergeefs heeft de smelter zo vlijtig gesmolten, daar de bozen niet afgetrokken zijn (Jer. 6:29), zodat op ons de woorden van vers 30 wel toegepast mogen worden: Men noemt ze een verworpen zilver, want de Heere heeft hen verworpen. Want de mensen onder ons blijven even goddeloos.

Het negende bewijs is van mensen die vroom genoemd worden. Ook die verspreiden geen licht om zich heen. O, die kostelijke kinderen van Sion, tegen fijn goud geschat, hoe zijn ze nu gelijk gerekend aan de aarden flessen. Want van de dochter Sions is al haar sieraad weggedaan, Klaagl. 4:2 en 1:6.

Iedereen houdt nog zijn zonden aan de hand. De godsdienst wordt geesteloos betracht. Er is geen leven in. Het doet aan hen geen nut. Ook al gaat men vaak naar de kerk en doet talloze plichten. Dat is weer een bewijs dat God niet onder ons woont.

We zien daarbij ook dat de christelijke liefde weinig toeneemt. We moesten één van hart en één van ziel zijn. Maar wat zien we? Liefdeloosheid, roddel, wantrouwen, verschil van mening, veroordeling van elkaar.

Het zout wordt smakeloos en als het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden (Matth. 5:13)? Heb zout in uzelf en houd vrede onder elkaar, zegt de Heere Jezus, Mark. 9:50.

We zien tegenwoordig ook hoe weinig zelfverloochening er is onder de christenen. Waar zijn ze die God dienen om Zijn waardigheid? Waar gedraagt men zich zo, dat men berust in Gods wil? Waar is men zo afhankelijk van God in de geestelijke daden en lichamelijke dagelijkse bezigheden? Wat blijven we nog hangen aan onszelf! Wat staat ons 'ik' nog in het middelpunt van al onze daden. We zoeken steeds dingen voor onszelf. Als de Heere bij ons was, zouden we zo ver in zelfverloochening uitblinken dat iedereen het kon merken, zoals de glans van de tempel van verre was te zien.

Christenen moesten door het geloof de Heere in hun hart laten wonen. Maar we zien onder hen niet veel mensen die uitblinken. En de gereformeerde kerk moest bestaan uit mensen, waarin de Heere door het geloof woonde, Ef. 3: 17.

De Heere moest onder ons gezien worden, en men moest van ons kunnen zeggen, wat de Sunamietische vrouw zei van Elisa: ik heb gemerkt dat deze man Gods heilig is, 2 Kon. 4. Men zal ons tegenwerpen: is de Heere dan niet in Sion? Wij hebben toch meer licht dan de Roomse Kerk?

Tegen zulke mensen zeg ik: dat is waar, maar dit verhoogt onze ellende zeer, want licht te hebben en Gods Geest te missen is een groot oordeel. En de gereformeerde kerk is als een reusachtig Babel. Duizendmaal erger dan de Roomse Kerk, omdat ze het licht dat ze heeft, niet recht gebruikt.

Toepassing

Dit moet voor ons een aansporing zijn om daar ons geestelijk voordeel mee te doen en er een goed gebruik van te maken. Hoe zal het gaan met de gereformeerde kerk? Wat heeft God met ons voor? Ik heb geen andere gedachten dan dat de Heere binnenkort wonderlijk met de kerk zal handelen. De mensen waren toen bang dat er vijanden uit de aangrenzende landen zouden komen om hun steden in te nemen en de goederen te roven. Maar dat is de ondergang van de christelijke kerk niet. Dat waren de bedreigingen van het Oude Testament. Want de Kerk was het land en het land was de Kerk. Maar nu acht ik het een blijk van liefde als de Heere ons nog wil slaan. God laat dikwijls de uiterlijke mens verderven opdat de inwendige mens vernieuwd wordt van dag tot dag, 2 Kor. 4:16. Stel je voor dat de Heere het hele land overhoop gooide, wat dan? Dan zou het misschien veel beter gaan met de inwendige mens en met de echte belijders van het geloof dan nu. Als enkele steden en provincies werden ingenomen, sprak men al van het Nederlandse Sion. Maar dat is het Nederlandse Sion niet. Zo praat men omdat men niet echt begrijpt wat Sion is. Wij moeten niet besluiten dat de Heere van ons wijkt, omdat Hij ons slaat. Maar omdat Hij bij de slagen met Zijn Geest weggaat. Waaruit blijkt dat, vraagt iemand. Dat blijkt uit het feit dat de Heere Zijn kostbare vaten gaat inpakken en gaat wegvoeren. Het is nu duidelijk dat de Heere enige tijd geleden zoveel van Zijn kinderen door de dood heeft weggehaald. Sommigen laat Hij verdrijven, anderen scheiden zichzelf af en zeggen: die kerk, dat is Babel, daar kan ik me niet bij thuis voelen. Dat doet de Heere nu al vast. Zo is Hij bezig Zijn huisraad weg te dragen, omdat Hij op het punt staat, Zijn kerk te verlaten.

Ook kun je het merken aan de vele conflicten tussen de kerken. Als iemand twee potten tegen elkaar slaat, zou je denken dat hij die potten in gruzelementen wil slaan. Zo is het ook met ons, de Heere splijt de kerk in vele stukken.

Eveneens blijkt het uit de vele schandalen en gruwelijke ergernissen. De Heere laat nu deze, dan die in verschrikkelijke zonden vallen tot grote aanstoot van het volk. Ik zou deze mensen echter niet willen veroordelen, maar ik zie daarin wel de verschrikkelijke oordelen van God over onze kerk. De Heere Jezus begint met Zijn regering van de kerk in handen van de vijanden te laten komen. Hij laat Zijn kerk beroven en houdt Zich stil. Hij zou het kunnen verhinderen, maar nee, Hij laat het toe. Iedere partij trekt aan een ander eind en het onnozele lam, de kerk, raakt al haar rechten kwijt. Is dat niet een duidelijk bewijs dat de Heere van ons wijkt?

Een ander bewijs is de vreselijke mishandeling van de heiligheid van de Heere. Zou de Heere zo nog onder ons willen wonen?

Wat een onwaardige avondmaalgangers laat men toe! Velen zijn onwetend, weelderig en overdadig. Als de predikanten zin hadden om dat te onderzoeken, zouden ze er velen onbekwaam vinden.

Het is alsof Jezus dacht, laat ze ermee omgaan, zoals ze willen, de band is toch los en Ik zal ze verlaten.

Letten we er ook eens op hoe wonderlijk de Heere te werk gaat met het bidden. Hij neemt de echte aard van het gebed weg. Het is alsof de Heere zei, bid niet voor dit volk, want men bidt in het algemeen voor de vorst en voor het koninklijk huis en voor de overheid, en dat hoort ook zo, maar daaraan besteedt men meer aandacht dan aan het gebed voor Sion. Uren bidt men voor het land en andere dingen, maar men heeft niet zoveel hart om voor de Kerk te bidden.

O, die Kerk is een volk dat apart woont. Als het land valt, kan de Kerk wel eens een goede tijd meemaken, zowel op het gebied van het inwendig geestelijk leven, als van de uiterlijke groei van de kerk.

Nu zullen we nog enkele richtlijnen geven, om elkaar te onderwijzen.

We moeten niet te hoog tegen de kerk opkijken.

De Heere is niet gebonden aan één stad of land. De Heere kan dit land wel te gronde laten gaan, of het verstrooien, en een ander volk kiezen om daar Zijn Kerk te planten. Hij kan de kandelaar van zijn plaats wegnemen, zoals Hij deed bij de gemeenten uit Openbaring 2 en 3.

De Heere leert ons meer te bidden voor Sion dan voor ons land. Sion moet voor ons het zwaarst wegen. O ja, want het is beter om water en brood te hebben met God en Zijn Geest, dan voorspoed te hebben zonder de Geest. Christenen, leer toch christelijker te zijn. Leer geestelijker te zijn, leer inwendig te zijn.

Laten wij in al onze daden het welzijn van Sion bevorderen. Breek niet met uw daden af wat u met bidden hebt opgebouwd.

Beschouw de ellende van Sion. Klaag erover bij de Heere, want Hij hoort het zuchten van de ellendigen, Ps.12:6.

Geef u tenslotte over aan de Heere, om geheel te zijn voor de Heere. En u zult alles vinden in God.

AMEN